

Brussel, 8 september 2025
(OR. en)

12601/25

COASI 95
ASIE 30
CFSP/PESC 1308
PE 60
WTO 71
COHOM 137
ECOFIN 1142
MACAO 1

BEGELEIDENDE NOTA

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	8 september 2025
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	JOIN(2025) 18 final
Betreft:	GEZAMENLIJK VERSLAG AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD Speciale Administratieve Regio Macao Jaarverslag 2024

De delegaties vinden hierbij document JOIN(2025) 18 final.

Bijlage: JOIN(2025) 18 final

EUROPESE
COMMISSIE

HOGE VERTEGENWOORDIGER
VAN DE UNIE VOOR
BUITENLANDSE ZAKEN
EN VEILIGHEIDSBELEID

Brussel, 8.9.2025
JOIN(2025) 18 final

GEZAMENLIJK VERSLAG AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

Speciale Administratieve Regio Macao

Jaarverslag 2024

GEZAMENLIJK VERSLAG AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

SPECIALE ADMINISTRATIEVE REGIO MACAU:

JAARVERSLAG 2024

Samenvatting

Sinds de overdracht van Macau aan de Volksrepubliek China in 1999 hebben de Europese Unie en haar lidstaten de politieke en economische ontwikkelingen in de Speciale Administratieve Regio (SAR) Macau binnen het kader van het beginsel “één land, twee systemen” op de voet gevolgd. De EU steunt dit beginsel en de uitvoering ervan, in overeenstemming met de basiswet, die ervoor moet zorgen dat de manier van leven, de rechtsstaat en de bescherming van fundamentele rechten en vrijheden in Macau tot 2049 ongewijzigd blijven.

Volgens de afspraak van 1999 met het Europees Parlement publiceren de Commissie en de hoge vertegenwoordiger/vicevoorzitter jaarlijks een verslag over de ontwikkelingen in Macau. In de loop der jaren is hierin bijzondere aandacht besteed aan de uitvoering van het “één land, twee systemen”-beginsel en aan de autonomie van Macau overeenkomstig de basiswet van Macau.

Dit 25e jaarverslag heeft betrekking op 2024. Op politiek vlak werden de autonomie en de rechten en fundamentele vrijheden, die tot ten minste 2049 zouden worden beschermd, verder uitgehouden. Het jaar werd gekenmerkt door: i) twee wetswijzigingen ter uitvoering van de doctrine van de “patriotten besturen Macau”, waardoor de ruimte voor pluralistische stemmen in Macau verder wordt ingeperkt; en ii) de vorming van de zesde regering van de SAR, geleid door Sam Hou Fai, de eerste op het vasteland geboren regeringsleider.

Het bbp van Macau groeide met 8,8 % in 2024. Dit was het tweede opeenvolgende jaar van groei, maar de economie heeft zich nog niet volledig hersteld tot de niveaus van vóór de COVID-19-pandemie. De economische groei werd ondersteund door een toename van het aantal toeristen dat naar Macau reist en de daarmee samenhangende inkomsten uit kansspelen. In 2024 bezochten 34,9 miljoen mensen Macau, een stijging van 24 % ten opzichte van het voorgaande jaar, maar minder dan de 39,4 miljoen bezoekers in 2019. De bezoekers komen hoofdzakelijk van het Chinese vasteland en uit Hongkong.

De EU was de op één na grootste handelspartner van Macau op het gebied van goederen en was goed voor 26,6 % van de totale handel van Macau, met een handelsoverschot in het voordeel van de EU. De EU was de op drie na grootste bron van directe buitenlandse investeringen van de SAR (2023, laatst beschikbaar).

I. Politieke en sociale ontwikkelingen

In 2024 was het 25 jaar geleden dat Macau van Portugal aan de Volksrepubliek China werd overgedragen. In de Chinees-Portugese gezamenlijke verklaring die in 1987 werd ondertekend, is bepaald dat het economische systeem en de levenswijze van Macau op grond van het “één land, twee systemen”-beginsel gedurende vijftig jaar ongewijzigd moeten blijven. In de verklaring wordt ook het beginsel van “het volk van Macau regeert Macau” genoemd, alsmede het feit dat Macau als SAR een “hoge mate van autonomie” zou kennen.

Wetswijzigingen ter uitvoering van de doctrine van de “patriotten besturen Macau”

Macau heeft nieuwe wetgeving aangenomen om de politieke doctrine van de “patriotten besturen Macau” uit te voeren, te weten de “Wijziging van de kieswet voor de verkiezing van de wetgevende vergadering van de Speciale Administratieve Regio Macau” en de “Wijziging van wet nr. 4/1999 — Wet op de eed bij aantreden”. Met de nieuwe wetgeving wordt de ruimte voor pluralistische stemmen zowel in de politiek als in de samenleving verder beperkt.

Met de gewijzigde kieswet, die op 11 april werd aangenomen, werden aanvullende doorlichtingsmechanismen ingevoerd voor de verkiezingen van de wetgevende vergadering. Het nationale veiligheidscomité van Macau zal nu “juridisch bindende adviezen” uitbrengen aan de commissie verkiezingszaken om te bepalen of de personen die zich kandidaat stellen, de basiswet naleven en trouw beloven aan de SAR Macau. Tegen de beslissing kan geen beroep worden aangetekend.

Het nationaal veiligheidscomité is in 2018 krachtens de nationale veiligheidswet opgericht. Het wordt voorgezeten door de regeringsleider en de directeur van het verbindingsbureau van Peking in Macau is adviseur nationale veiligheidszaken. Twee andere leden van het verbindingsbureau zijn technische adviseurs op het gebied van nationale veiligheid. De nieuwe regeling geeft de centrale overheid rechtstreekse invloed op de verkiezingen van de lokale wetgevende macht van Macau.

Het wetsvoorstel inzake het kiesstelsel voor de verkiezing van de wetgevende vergadering bevat zeven criteria waarmee het nationale veiligheidscomité rekening moet houden bij het onderzoeken van de geschiktheid van een kandidaat om zich verkiesbaar te stellen. Een kandidaat waarvan wordt geconcludeerd dat deze de basiswet van Macau niet naleeft of geen trouw belooft aan de SAR Macau van de Volksrepubliek China, mag zich vijf jaar lang niet verkiesbaar stellen. Anderen aanzetten om niet te stemmen, blanco te stemmen of een ongeldige stem uit te brengen, zijn in deze wijziging strafbare feiten geworden, waarop een maximumstraf van drie jaar gevangenisstraf staat.

De op 21 mei aangenomen “Wijziging van wet nr. 4/1999 — Wet op de eed bij aantreden” verplicht leden van de kiescommissie voor de verkiezing van de regeringsleider om een eed af te leggen en trouw te beloven aan de basiswet van Macau en de SAR Macau. In deze wijziging is ook verklaard dat de eedaflegging “oprecht” en “plechtig” moet zijn.

In september nam het Bureau voor Onderwijs en Jeugdzaken lesmateriaal voor het onderwijs op het gebied van nationale veiligheid in gebruik voor alle onderwijsniveaus, van kleuteronderwijs tot hoger onderwijs.

Vorming van de zesde regering van de SAR

In 2023 nam de wetgevende vergadering “Wijziging van wet nr. 3/2004 — Kieswet voor de verkiezing van de regeringsleider” aan, waarbij onder meer een doorlichtingsprocedure met het oog op de nationale veiligheid werd ingevoerd voor personen die zich kandidaat stellen, om zo het beginsel van de “patriotten besturen Macau” te verzekeren. Overeenkomstig de nieuwe regels wist voormalig president van de hoogste rechterlijke instantie Sam Hou Fai, die zich als enige kandidaat had gesteld, op 13 oktober 394 stemmen te verzekeren van de vierhonderdkoppige kiescommissie. Sam werd de eerste op het vasteland geboren leider van

de SAR¹, wat de vraag opwierp of het beginsel van “het volk van Macau regeert Macau” nog wel gold.

Het verkiezingsproces van de verkiezingen van de regeringsleider begon met de oprichting van een kiescommissie met 400 leden, waarvan er 344 indirect werden gekozen door vertegenwoordigers van gekwalificeerde ondernemingen en maatschappelijke groeperingen. Slechts 6 265 van de ongeveer 686 600 inwoners kwamen in aanmerking mochten hun stem uitbrengen. In 2024 kregen slechts twee subsectoren meer aanvragen dan er zetels beschikbaar waren. In de subsector onderwijs waren er 29 zetels en 31 kandidaten, terwijl er in de subsector arbeid 61 kandidaten waren voor 59 zetels. Alle kandidaten moesten worden doorgelicht overeenkomstig de nieuwe kieswet.

Op 11 augustus vond de verkiezing van de kiescommissie voor de verkiezing van de regeringsleider plaats, met een opkomst van 88 %, vergelijkbaar met de opkomst van 87,2 % in 2019. Naast de 5 347 geldige stemmen waren er 18 blanco stemmen en 156 stemmen die ongeldig werden bevonden; op één van de stembiljetten stond “de democratie is dood” geschreven.

Op 21 augustus kondigde de toenmalige regeringsleider Ho Iat Seng zijn beslissing aan om zich om gezondheidsredenen niet opnieuw verkiesbaar te stellen. Ho was de eerste leider van Macau die zich niet opnieuw verkiesbaar stelde na het verstrijken van zijn eerste termijn van vijf jaar.

Op 28 augustus kondigde Sam Huo Fai, die op 26 augustus ontslag had genomen als president van de hoogste rechterlijke instantie, zijn voornemen aan om zich kandidaat te stellen voor het hoogste ambt van Macau. Hoewel Sam werd geboren in de naburige stad Zhongshan, op het vasteland, wees hij op zijn band met Macau, waar hij al bijna veertig jaar woont.

Op 29 augustus ging de 15-daagse nominatieperiode in. Hoewel elf personen om voordrachtformulieren verzochten om zich kandidaat te kunnen stellen voor de verkiezing van de regeringsleider, haalde alleen Sam de drempel van 66 voordrachten. Op 12 september behaalde Sam 386 voordrachten, wat zijn rol als enige kandidaat bij de verkiezingen bestendigde². Op 18 september bevestigde de commissie verkiezingszaken dat Sam de doorlichting inzake nationale veiligheid met succes had doorstaan.

Op 13 oktober behaalde Sam 394 van de 400 stemmen, het hoogste aantal van alle verkiezingen van de regeringsleider in Macau.

Op 25 oktober besloot de Staatsraad in Peking Sam te benoemen tot zesde regeringsleider van de SAR Macau. Tussen 31 oktober en 2 november bracht Sam een bezoek aan Peking om zijn benoeming van de centrale overheid in ontvangst te nemen. Op 1 november had hij een ontmoeting met de Chinese president Xi Jinping en premier Li Qiang.

Op 30 november benoemde de centrale overheid, na de benoeming van de voorgedragen regeringsleider, de belangrijkste regeringsfunctionarissen. Van de vijf belangrijkste ministers

¹ Sam werd in 1962 geboren in Zhongshan, Volksrepubliek China. Hij verhuisde in 1986 naar Macau. In 1999 werd hij benoemd tot president van de hoogste rechterlijke instantie, een functie die hij tot december 2024 bekleedde.

² Er is altijd slechts één kandidaat voor de verkiezing van de regeringsleider geweest, behalve bij de eerste verkiezing in 1999.

hadden er twee in de vorige regering gediend, te weten de minister voor Administratie en Justitie en de minister voor Veiligheid.

Op 13 december kondigde de voorgedragen regeringsleider de samenstelling van zijn uitvoerende raad aan, die ook een persoon uit Macau met Portugese roots omvatte.

Op 20 december bracht de Chinese president Xi Jinping een bezoek aan Macau om de eed af te nemen van de nieuwe regeringsleider en de belangrijkste functionarissen van de SAR, met daarop aansluitend vieringen ter gelegenheid van de 25e verjaardag van de overdracht van Macau van Portugal aan de Volksrepubliek China. Het hoofd van het Bureau van de Europese Unie en andere missiehoofden/consuls-generaal van de Europese Unie waren uitgenodigd en woonden deze plechtigheid bij. President Xi onderstreepte de voordelen van “één land, twee systemen”, de noodzaak van diversificatie van de economie, ontwikkeling van de Greater Bay Area Guangdong-Hongkong-Macao (en het belang van het speciale economische district Hengqin) en benadrukte de unieke rol van Macau bij het bevorderen van samenwerking en de uitwisselingen tussen China en Portugeestalige landen en in het gordel- en wegininitiatief.

Op 24 december leidde de onlangs beëdigde regeringsleider een delegatie van drie ambtenaren voor een bezoek op dezelfde dag aan Guangzhou om de provinciale leiders van Guangdong te ontmoeten, teneinde de samenwerking tussen Macau en de naburige provincie op het vasteland te versterken.

Rechten, vrijheden en gelijke kansen

De bijeenkomst van de Werkgroep universele periodieke doorlichting van de VN-Mensenrechtenraad ten aanzien van China, die ook Macau bestrijkt, vond plaats op 23 januari. In aanloop naar de bijeenkomst dienden de VS en Rusland opmerkingen in ten aanzien van Macau, waarin zij vragen stelden over de toepassing door Macau van de aanbevelingen van de VN-mechanismen sinds de laatste universele periodieke doorlichting.

Op 31 mei maakte de Mensenrechtenraad de standpunten van China over de conclusies en aanbevelingen bekend. Hoewel drie landen drie mensenrechtenaanbevelingen deden met betrekking tot Macau, aanvaardde China er één uit Eritrea waarin werd opgeroepen “de rechten” van inwoners van Macau te blijven “bevorderen en vrijwaren” in overeenstemming met alle relevante lokale wetten. Peking verklaarde dat de aanbeveling van Burundi over het verlenen van bijstand aan Macau om “doeltreffendere maatregelen te nemen voor het welzijn van de inwoners op het gebied van huisvesting, werkgelegenheid en gezondheid” wordt “aanvaard en toegepast”. China “verwierp” de aanbeveling van de VS om “een einde te maken aan de repressieve maatregelen tegen vrouwen, lhbtqi+-personen, arbeiders en migrerende werknemers” omdat deze volgens China “gebaseerd was op onjuiste informatie”.

Op 5 augustus riep het Bureau voor juridische zaken “alle sectoren van de samenleving en alle maatschappelijke organisaties” ertoe op om opmerkingen in te dienen terwijl China zich voorbereidde op het verslagleggingsproces van de VN voor het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie. De doorlichting zal betrekking hebben op de periode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2023. De lokale media merkten op dat dit waarschijnlijk de eerste keer is dat de regering de samenleving van Macau heeft verzocht bij te dragen aan een proces tot herziening van internationale verdragen.

Wat de arbeidsrechten betreft, heeft de wetgevende vergadering op 12 april de door de regering voorgestelde Vakbondswet goedgekeurd³. Overeenkomstig deze wet kan met ingang van 1 januari 2025 een aanvraag tot inschrijving van vakbonden worden ingediend. Twee wetgevers, die zich van de stemming onthielden, betoogden dat het wetsvoorstel het recht op collectieve onderhandelingen niet had beschermd en de rechten zoals vastgelegd in artikel 27 van de basiswet van Macau niet volledig weerspiegelde⁴.

In de Vakbondswet is bepaald dat groepen die willen deelnemen aan organisaties buiten Macau daarvoor de goedkeuring van hun leden en van de regeringsleider moeten krijgen. De wet verbiedt leden van een buitenlandse wetgevende macht of een buitenlandse regering of personen die tot een gevangenisstraf van meer dan drie jaar zijn veroordeeld voor delicten op het gebied van de nationale veiligheid ook om een leidinggevende functie in een vakbond op te nemen⁵.

De vrijheid van vereniging bleef onder druk staan. Voor het vierde jaar op rij werd geen publieke herdenking van de 35e verjaardag van het neerslaan van het protest op het Tiananmenplein in 1989 gehouden. Ondertussen maakte een van de voormalige organisatoren van de wake, een voormalige prodemocratische wetgever, op 29 juni bekend dat het Macause weekblad Jornal Son Pou zijn column had stopgezet om “bijzondere politieke redenen”.

De persvrijheid en de vrijheid van meningsuiting bleven onder druk staan. Op 7 november kwam de Macause journalistenvereniging met een verklaring waarin de regering ertoe werd opgeroepen onnodige beperkingen op de verslaggeving in te trekken. In die verklaring werd erop gewezen dat de regering “de verslaggevingsrechten van een hele reeks mediakanalen had uitgesloten” door uitnodigingen te beperken tot geselecteerde media. De vereniging meldde ook dat mediakanalen “in verschillende recente zaken werd gevraagd hun artikels in te trekken onder politieke druk”.

De autoriteiten bleven de immigratieregels gebruiken om als “ongunstig” bestempelde personen de toegang tot het grondgebied te ontzeggen. Op 15 juni weigerden de autoriteiten van Macau een door de Macause journalistenvereniging uitgenodigde docent in de journalistiek de toegang tot de SAR om “redenen van openbare veiligheid”.

De ruimte voor pleitbezorgers om de rechten van lhbtq+-personen te bevorderen bleef beperkt. Op 22 januari legde het bureau voor culturele zaken een interactieve voorstelling met dragqueens stil tijdens het 22e Fringe Festival. Drie dagen later legde het Bureau uit dat de beslissing om de show te annuleren te wijten was aan inconsistenties tussen de daadwerkelijke voorstelling en de informatie die het had ontvangen. Dezelfde show werd opgevoerd tijdens een theaterfestival op in Shenzhen, een naburige stad op het vasteland.

Twee maatschappelijke organisaties slaagden erin om tijdens de Pride Month in juni gemeenschapsactiviteiten te organiseren.

³ Sinds de overdracht in 1999 heeft de wetgevende macht in het totaal twaalf keer een door wetgevers ingediend voorstel voor een Vakbondswet weggestemd.

⁴ In artikel 27 van de basiswet van Macau is bepaald dat ingezetenen van Macau de vrijheid van meningsuiting, pers en publicatie genieten, alsmede de vrijheid van vereniging, vergadering, optocht en demonstratie en het recht en de vrijheid om vakbonden op te richten en zich daarbij aan te sluiten, en te staken.

⁵ Personen die zijn veroordeeld voor relevante delicten op het gebied van de nationale veiligheid zouden hun recht om dergelijke functies op te nemen kunnen terugkrijgen overeenkomstig de relevante bepalingen van de nationale veiligheidswet.

Op 7 juli bleek uit een lokaal onderzoeksverslag dat leden van de lhbtq+-gemeenschap te maken kregen met discriminatie bij het zoeken van medische hulp.

II. Economische ontwikkelingen

Het **bbp van Macau steeg** in 2024 met 8,8 % op jaarbasis, tot 384,1 miljard MOP (45,4 miljard EUR). Dit volgde op een stijging van het bbp met 75,1 % in 2023, die werd ondersteund door de opheffing van de strikte beperkingen tijdens de COVID-19-pandemie en een herstel van de inkomsten uit toerisme en kansspelen. De Macause economie had zich in 2024 echter nog niet volledig hersteld tot het niveau van vóór de pandemie en het bbp (in kettendollar) lag nog steeds 13,6 % lager dan in 2019.

In mei 2024 publiceerde het **Internationaal Monetair Fonds** (IMF) zijn beoordelingsrapport van Macau over het overleg krachtens artikel IV⁶. Het IMF voorspelde voor Macau een groei van het bbp met 13,9 % in 2024, 9,6 % in 2025, 4,4 % in 2026 en 3 % voor de drie daaropvolgende jaren. Risico's voor de groei waren onder meer de lager dan verwachte groei op het Chinese vasteland, langer aanhoudende hogere rente in grote economieën en een toename van extreme weersomstandigheden. De integratie met de Greater Bay Area en een geslaagde economische diversificatie zouden de economie dan weer ondersteunen, volgens het IMF.

De economische groei in 2024 werd ondersteund door een **toename van het aantal toeristen**. In totaal ontving Macau gedurende het jaar 34,9 miljoen bezoekers, waarvan 70,1 % van het Chinese vasteland kwam en 20,6 % uit Hongkong. Dit is een stijging met 23,8 % ten opzichte van dezelfde periode in het voorgaande jaar, maar nog steeds 11,4 % onder het niveau van 2019 (vóór de COVID-19-pandemie), toen 39,4 miljoen mensen Macau bezochten. De gemiddelde hotelbezettingsgraad in 2024 bedroeg 86,5 %, lager dan de 90,8 % in 2019, maar hoger dan de 81,2 % in 2023 en de 38,5 % in 2022.

De kansspelsector en aanverwante sectoren leveren de grootste bijdrage aan de economie van Macau, grotendeels dankzij toeristen. In 2024 herstelden de inkomsten uit kansspelen zich verder tot 227,4 miljard MOP (26,9 miljard EUR), een stijging van 23,8 % ten opzichte van dezelfde periode in het voorgaande jaar. Zij lagen nog steeds 22,5 % lager dan de 293,3 miljard MOP (34,7 miljard EUR) vóór de pandemie (2019).

Het **werkloosheidscijfer** nam in 2024 af tot 1,8 %, ten opzichte van 2,7% in 2023 en 3,7 % in 2022, en lag opnieuw op het niveau van vóór de pandemie (1,7% in 2019).

De **inflatie** bleef laag in 2024, met een gemiddelde stijging van de samengestelde consumentenprijsindex van 0,7 %.

In 2024 realiseerde de regering een **begrotingsoverschot** van 31,0 miljard MOP (3,7 miljard EUR), na een overschot van 29,0 miljard MOP (3,4 miljard EUR) in dezelfde periode in 2023. De begrotingsreserves bedroegen eind december 616 miljard MOP (72,9 miljard EUR), een stijging van 6,2 % op jaarbasis en van 6,4 % ten opzichte van vóór de

⁶ Internationaal Monetair Fonds, People's Republic of China — Macao Special Administrative Region 2024 Article IV Consultation Discussions, Staff Report (mei 2024): <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2024/05/29/Peoples-Republic-of-China-Macao-Special-Administrative-Region-2024-Article-IV-Consultation-549654>.

pandemie (579 miljard MOP). De reserves zijn voldoende om 6,5 jaar aan overheidsuitgaven te dekken.

In 2023 kwam het bedrag aan directe buitenlandse investeringen in Macau (volgens de laatst beschikbare statistieken van Macau) uit op 383 miljard MOP (45,3 miljard EUR), een stijging van 4,2 % op jaarbasis. Hongkong en het vasteland van China waren de grootste bronnen van buitenlandse directe investeringen.

Economisch beleid

Regeringsleider Sam Hou Fai kondigde de **economische prioriteiten** van de nieuwe regering aan, te weten de economische diversificatie van Macau, het verbeteren van het welzijn van de mensen (met inbegrip van sociale zekerheid, gezondheidszorg, ouderenzorg en stedelijke herontwikkeling), de verdere ontwikkeling van Macau als verbinding tussen het Chinese vasteland en de Portugeessprekende landen, de verdere integratie met het Chinese vasteland, en deelname aan de economische ontwikkeling van het Chinese vasteland en het verbeteren van het bestuur.

In de **kansspelsector** moeten houders van een casinovergunning investeren in niet-kanospelgerelateerde activiteiten, om zo de economische diversificatie van Macau te ondersteunen. In 2024 werden wijzigingen aangebracht in de regelgeving met betrekking tot kansspelen. In april werd een nieuwe wettelijke regeling (wet nr. 7/2024)⁷ voor de toekenning van kredieten voor kansspelen in casino's aangenomen. Daarbij krijgen houders van een casinovergunning de exclusieve bevoegdheid om rechtstreeks kredieten te verstrekken aan klanten. Daardoor werden de rol en de invloed van reclamemakers voor kansspelen beperkt. Deze reclamemakers speelden voordien een belangrijke rol in het aantrekken van high rollers en het verstrekken van kredieten aan deze spelers. Reclamemakers kunnen voortaan uitsluitend optreden als agent voor concessiehouders. In oktober werd wet nr. 20/2024⁸ ingevoerd om illegaal gokken te bestrijden, de boeten en sancties voor gokgerelateerde misdrijven te verhogen en illegale leningen en valutawissels in verband met kansspelen en de exploitatie van onlinekansspelen door onbevoegden strafbaar te stellen.

De **economische diversificatiestrategie** van Macau werd voortgezet, met als doel de zogenaamde “1+4”-sectoren te ontwikkelen. “1” staat voor toerisme en vrijetijdsbesteding en de “4” andere sectoren zijn gezondheidszorg, met de nadruk op de traditionele Chinese geneeskunde; financiële diensten; nieuwe technologieën; en congressen en tentoonstellingen, handel, cultuur en sport. Een belangrijke doelstelling is het diversifiëren van de lokale economie, door de bijdrage van andere sectoren dan de kansspelsector op te trekken tot 60 % van het bbp. Volgens het IMF (rapport krachtens artikel IV van mei 2024) maakt de dominante positie van de kansspelsector het land kwetsbaar en is economische diversificatie nodig, onder meer door de efficiëntie en de toewijzing van middelen te verbeteren, O&O en innovatie te stimuleren, werknemers bij te scholen en om te scholen en de arbeids- en ondernemingswetgeving te stroomlijnen. Het IMF drong er ook op aan rekening te houden te houden met eventuele negatieve overloopeffecten, verstoringen van de handel en governancerisico's die uit het diversificatiebeleid zouden kunnen voortvloeien.

⁷ Staatsblad, regering van de Speciale Administratieve Regio Macau (MSAR) <https://bo.io.gov.mo/bo/i/2024/17/lei07.asp>.

⁸ Staatsblad, regering van de Speciale Administratieve Regio Macau (MSAR) <https://bo.io.gov.mo/bo/i/2024/44/lei20.asp>.

Volgens de industrie blijft het **ontbreken van een gediversifieerde talentenpool** in Macau een obstakel voor economische diversificatie. In 2024 werden slechts 470 personen aan de talentenlijsten toegevoegd in het kader van drie onlangs gelanceerde programma's voor het aanwerven van talent.

Enkele van de initiatieven die werden genomen om **nieuwe technologieën en innovatie** te ondersteunen, zijn fiscale stimulansen, O&O-financiering en samenwerking met Hengqin en de Greater Bay Area ⁹. In het kader van het certificeringsprogramma voor technologieondernemingen van Macao zijn (sinds oktober 2024) 33 ondernemingen gecertificeerd, die volgens bronnen van de regering 1 300 mensen in dienst hebben. In maart werd een nieuwe regeling voor de installatie en exploitatie van datacentra goedgekeurd¹⁰.

Wat **congressen en tentoonstellingen** betreft, werden er in de eerste drie kwartalen van 2024 1 011 MICE (“meetings, incentives, conferences, and exhibitions” — vergaderingen, incentives, conferenties en tentoonstellingen) gehouden (een toename van 29,8 % ten opzichte van dezelfde periode in het voorgaande jaar en nagenoeg het niveau van 2019).

Op het gebied van **gezondheidszorg** is in september het Macao Union Hospital operationeel geworden, dat de ontwikkeling van medisch, wellness- en gezondheidszorgtoerisme naar Macau moet ondersteunen. De Chinese geneeskunde wordt onder meer bevorderd via het Traditional Chinese Medicine Science and Technology Industrial Park of Cooperation Between Guangdong and Macao (Industrieel wetenschaps- en technologiepark voor de samenwerking tussen Guangdong en Macau op het gebied van traditionele Chinese geneeskunde) in Hengqin. Volgens de regering waren er in 2024 24 traditionele Chinese geneesmiddelen geregistreerd in Portugeestalige landen.

Met betrekking tot **financiële diensten** richt de overheid zich op de ontwikkeling van een lokale obligatiemarkt (met inbegrip van groene obligaties en noteringen van obligaties door instellingen en ondernemingen van het vasteland), vermogensbeheer en financiële leasing, investeringsbankieren en regelingen voor grensoverschrijdende renminbitransacties. De werkzaamheden voor de herziening van het regelgevingskader voor de financiële sector zijn in 2024 voortgezet. In juli werd de wet op de verzekeringsbemiddeling aangenomen (die op 1 augustus 2025 in werking zal treden), waarbij het vergunningstelsel, de operationele normen en het toezichtkader in de verzekeringssector werden gewijzigd. In november werd bij de wetgevende vergadering een nieuwe wet op investeringsfondsen ingediend, ter modernisering van het regelgevingskader voor fondsen en ter bevordering van de sector van het fondsenbeheer. De regering is ook verder de ontwikkeling van een digitale Macause pataca (e-MOP) blijven bestuderen. Per september 2024 bedroeg de waarde van in Macau uitgegeven of genoteerde en nog uitstaande obligaties 740 miljard MOP (87,5 miljard EUR) en hadden in het totaal 102 financiële instellingen een vergunning om in Macau actief te zijn.

Volgens het IMF (rapport krachtens artikel IV van mei 2024) moeten initiatieven om het financiële stelsel te moderniseren en te versterken hand in hand gaan met inspanningen om de daarmee gepaard gaande risico's te beheeren. Het IMF riep op tot beleidsmaatregelen om de soliditeit van het financiële stelsel te versterken en de risico's te beheersen (onder meer via

⁹ Evaluatie van de werkzaamheden van de regering in het boekjaar 2024, regering van de Speciale Administratieve Regio Macau (MSAR), november 2024

<https://www.gov.mo/en/wp-content/uploads/sites/2/2024/12/2024Review.pdf>.

¹⁰ Staatsblad, regering van de Speciale Administratieve Regio Macau (MSAR) <https://bo.io.gov.mo/bo/i/2024/13/regadm13.asp>.

hogere provisies voor banken, het verzamelen van meer gedetailleerde gegevens over niet-renderende leningen en interbancaire kredieten, het verbeteren van de kaders voor insolventie, schuldafwikkeling en herstructureren en het monitoren van de risico's van kredietnemers van het Chinese vasteland, de liquiditeitspositie van banken met omvangrijke buitenlandse passiva en de niet-bancaire financiële sector). Het IMF merkte op dat Macau over aanzienlijke begrotingsruimte beschikt en riep ertoe op de begrotingsconsolidatie te vertragen. Als belangrijkste prioriteiten voor het begrotingsbeleid noemde het onder meer hogere uitgaven voor menselijk en fysiek kapitaal, het ontwikkelen van andere sectoren dan de kanspelsector, het verbeteren van de duurzaamheid van de groei en externe herbalancerings.

Wat het **milieubeleid** betreft, steeg het aantal elektrische voertuigen in Macau tegen september tot 10 978 (tegenover 1 339 in 2020), werd een uitbreiding van het centrale afvalverbrandingscentrum van Macau voltooid en werden werkzaamheden uitgevoerd om overstromingen tegen te gaan. In 2024 werd het Macao International Environmental Cooperation Forum & Exhibition (MIECF) in maart gehouden.

De regering bleef **financiële steun** verlenen **aan inwoners**, waaronder uitkeringen in geld in het kader van de regeling voor deelname in de rijkdom, zorgvouchers, subsidies voor de elektriciteitsrekening en voor studiegeld en ouderdoms- en invaliditeitsuitkeringen.

In 2024 werden infrastructuurwerkzaamheden uitgevoerd, waaronder vervoersinfrastructuur, de verdere uitbreiding van de internationale luchthaven van Macau en huisvestings-, overheids- en onderwijsvoorzieningen.

Economische integratie met het Chinese vasteland

Macau positioneert zichzelf als platform en verbinding tussen het Chinese vasteland en Portugeestalige landen (bijvoorbeeld voor toeristische, zakelijke en financiële diensten). In april werd in Macau de zesde ministerconferentie van het forum voor economische en commerciële samenwerking tussen China en de Portugeestalige landen gehouden (waar een “strategisch plan voor economische en handelssamenwerking (2024-2027)” werd ondertekend). Het technologiecentrum China-Portugeestalige landen werd in 2024 geopend.

De Macause economie staat in aanzienlijke mate bloot aan bezoekers van het Chinese vasteland die naar de SAR reizen voor toerisme en kansspelen. Het Chinese vasteland is ook de grootste handelspartner van Macau op het gebied van goederen en was in 2024 goed voor 28,3 % van het totaal. In 2023 was het was tevens de op één na grootste bron van buitenlandse investeringen (laatst beschikbare gegevens).

Macau streeft naar een verdere economische integratie met het vasteland, onder meer via de Greater Bay Area Guangdong-Hongkong-Macau en de zone voor intensieve samenwerking tussen Guangdong en Macau in Hengqin.

De **zone voor intensieve samenwerking tussen Guangdong en Macau** in Hengqin is een gebied van ongeveer honderd vierkante kilometer (ongeveer drie keer de grootte van Macau) in de provincie Guangdong op het Chinese vasteland en valt onder het gezamenlijke bestuur van Guangdong en Macau. Zij biedt extra land om de economische diversificatie van Macau en de economische integratie met het Chinese vasteland na te streven. De bedrijfstakken die in de zone worden ontwikkeld, zijn onder meer innovatie en technologie, gezondheidszorg en traditionele Chinese geneeskunde, financiële diensten en MICE. Volgens de regering van

Macau bedroeg het bbp van Hengqin 37,3 miljard CNY (4,9 miljard EUR) en woonden er 16 539 inwoners van Macau in Hengqin en waren er 6 461 Macause ondernemingen aanwezig in de zone (per september 2024).

In maart trad een nieuwe douaneregeling in werking, waarbij goederen die vanuit Macau de samenwerkingszone van Hengqin binnenkomen, zijn vrijgesteld van belasting op het Chinese vasteland¹¹. Zo krijgen goederen uit de SAR preferentiële toegang tot Hengqin (de belastingen op het Chinese vasteland zouden van toepassing zijn als de goederen later Hengqin verlaten om andere delen van het Chinese vasteland binnen te komen). In december werd een memorandum van overeenstemming ondertekend voor de bouw van een luchtvrachtfaciliteit in Hengqin door de internationale luchthaven van Macau. Initiatieven om de integratie verder te vergemakkelijken, zijn onder meer het stimuleren van het verkeer van mensen, het stroomlijnen van de douaneafhandeling, het faciliteren van elektronische betalingen en betalingen in twee valuta in Hengqin en het ondersteunen van inwoners van Macau opdat zij in Hengqin zouden gaan wonen en werken (zo werden in Hengqin een residentieel project (2023) en een school voor kinderen uit Macau (2024) geopend en zijn de zorgvouchers van Macau uitgebreid naar deze zone).

Het **grensoverschrijdende “Wealth Management Connect”-programma** voor de Greater Bay Area Guangdong-Hongkong-Macau (dat in 2021 werd gelanceerd om het voor in aanmerking komende inwoners van het Chinese vasteland, Hongkong en Macau mogelijk te maken om te investeren in vermogensbeheerproducten die door banken op elkaars markt worden verkocht) werd in de loop van het jaar gewijzigd. De wijzigingen betroffen onder meer het verfijnen van de criteria voor beleggers van het vasteland om in aanmerking te komen voor het programma, het verruimen van het toepassingsgebied van in aanmerking komende producten en deelnemende instellingen (naar in aanmerking komende effectenondernemingen), het verhogen van de quota voor individuele beleggers en het verbeteren van de promotie- en verkoopregelingen.

In oktober werd de tweede overeenkomst tot wijziging van de **partnerschapsovereenkomst voor nauwere economische samenwerking inzake de handel in diensten tussen het vasteland en Macau** ondertekend. De overeenkomst voorziet in aanvullende liberaliseringsmaatregelen in verschillende dienstensectoren en moet dienstverleners uit Macau helpen om een vestiging op te zetten en zaken te doen op het vasteland en om de beroepskwalificaties te verwerven om op het vasteland actief te zijn. Met de overeenkomst worden ook de regels voor buitenlandse ondernemingen in Macau versoepeld — ook voor ondernemingen uit de Europese Unie — zodat zij gemakkelijker kunnen worden aangemerkt als dienstverleners en kunnen profiteren van de CEPA.

III. Betrekkingen tussen Macau en het Chinese vasteland

Tussen 18 en 20 december bracht de Chinese president Xi Jinping een bezoek aan Macau ter gelegenheid van de 25e verjaardag van de overdracht. Het was zijn eerste bezoek aan Macau sinds 2019. Xi Jinping hield de openingsceremonie voor de zesde regering van Macau en beëdigde regeringsleider Sam Hou Fai.

¹¹ Persbericht van de regering van de Speciale Administratieve Regio Macau:
<https://www.gov.mo/en/news/321684/>.

Op 20 december formuleerde Xi vier prioriteiten voor de nieuwe regering: werk maken van passende en gediversifieerde economische ontwikkeling; de bestuurscapaciteit verbeteren; de internationale netwerken uitbreiden; en de sociale harmonie en stabiliteit bevorderen, onder meer door de nationale veiligheid te waarborgen.

Daarnaast verklaarde Xi dat projecten in de samenwerkingszone van Hengqin in Zhuhai niet in strijd mogen zijn met de beleidsdoelstellingen van Peking. Xi wees erop dat “de centrale overheid heeft besloten Hengqin te ontwikkelen om de passende, gediversifieerde ontwikkeling van de economie van Macau te bevorderen en het leven en werk van de inwoners van Macau te vergemakkelijken”.

Voorafgaand aan het bezoek van Xi en het jubileum vertelden ten minste twee mensen uit Macau die in het buitenland woonden aan de media dat zij door veiligheidsfunctionarissen van het vasteland waren benaderd via sms. Een activist uit Macau die nu in het VK woont, onthulde dat hij was aangespoord om “geen disharmonische stemmen te laten horen op mediakanalen en op socialemidiaplatforms”. Een prodemocratische journalist die ondertussen in Taiwan woont, kreeg een soortgelijke waarschuwing.

Op 18 juli werd de derde plenaire vergadering van het 20e Centraal Comité van de Communistische Partij van China afgerond, waar werd beschreven welke koers werd gekozen voor de economische ontwikkeling. In het punt van het besluit van de derde plenaire vergadering met als opschrift “Een hoogwaardige openstelling nastreven” werd uiteengezet dat “wij (de Partij) de institutionele sterkten van het beleid van “één land, twee systemen” zullen benutten om Hongkong en Macau te ondersteunen om uit te groeien tot internationale knooppunten voor hoogwaardig talent en de relevante mechanismen te verbeteren opdat de twee regio's een grotere rol kunnen spelen in de openstelling van China naar de buitenwereld. Wij zullen samenwerking tussen Guangdong, Hongkong en Macau in de Greater Bay Area aanmoedigen door een nauwere afstemming van regels en mechanismen te bevorderen”.

Op verzoek van de regering van Macau brachten vicevoorzitter van de commissie Grondwet en Recht van het Chinese Nationale Volkscongres Shen Chunyao en secretaris van de CCP-leiderschapsgroep van het ministerie van Handel en minister van Handel Wang Wentao tussen 27 en 28 augustus een bezoek aan Macau om de gevolgen van het besluit van de derde plenaire vergadering voor de SAR toe te lichten. Beide functionarissen hielden een zitting achter gesloten deuren met ongeveer 380 ambtenaren van de centrale overheid en leiders van staatsbedrijven die in de stad gestationeerd waren. Er werd ook nog een bijeenkomst gehouden met 500 vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, de professionele sector, het onderwijs, de media en de jeugdsector.

Tussen 13 en 19 mei bracht Xia Baolong, directeur van het Werkbureau voor Hongkong en Macau, een bezoek aan Macau. Tijdens het zevendaagse bezoek woonde Xia meer dan veertig bijeenkomsten en evenementen bij. Tot het publiek behoorden regeringsfunctionarissen, leden van de rechterlijke en wetgevende macht en lokale leden van het Nationale Volkscongres en de Politieke Consultatieve Conferentie van het Chinese Volk. Xia spitste zich toe op de medische sector, de technologische sector, het onderwijs en de jeugdsector.

15 april was de Nationale Dag van het Veiligheidsonderwijs en de tiende verjaardag van het concept “een holistische benadering van nationale veiligheid” dat door president Xi Jinping was voorgesteld. De directeur van het verbindingsbureau van de centrale overheid in Macau, Zheng Xingcong, herhaalde in dat verband dat er met betrekking tot de bescherming van de

ationale veiligheid slechts “de verantwoordelijkheid van “één land” bestaat, en niet de verschillen tussen “twee systemen””.

Op 25 december werden de leden van het zesde Comité voor de basiswet van de Speciale Administratieve Regio Macau van het permanente comité van het Nationale Volkscongres benoemd. Het tienkoppige comité, dat wordt geleid door directeur Shen Chunyao en bestaat uit vijf leden van het vasteland en vijf uit Macau, zal een ambtstermijn van vijf jaar bekleden.

IV. Bilaterale betrekkingen en samenwerking met Macau in 2024

De Overeenkomst inzake handel en samenwerking tussen de Europese Economische Gemeenschap en Macau van 1992 had tot doel de betrekkingen tussen de EU en Macau verder te versterken. De overeenkomst heeft betrekking op samenwerking op het gebied van handel, economie, wetenschap en technologie.

Het Gemengd Comité EU-Macau is een platform dat Macau en de EU gebruiken om onderwerpen op een aantal gebieden te bespreken. De laatste **vergadering van het Gemengd Comité** vond plaats in 2019.

Het Bureau van de Europese Unie organiseerde in 2024 een viering ter gelegenheid van de Dag van Europa, de eerste sinds de opheffing van de reisbeperkingen in verband met COVID-19. Het huidige hoofd van het Bureau van de Europese Unie in Hongkong en Macau heeft in september 2024 zijn functie opgenomen en ontmoetingen gehad met de ambtenaren van Macao (waaronder de regeringsleider) en met belanghebbenden uit het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld.

In 2024 **was de EU de op één na grootste handelspartner van Macau op het gebied van goederen**, goed voor 26,6 % van de totale handel van Macau (tegenover 28,3 % voor het Chinese vasteland, de grootste handelspartner van Macau).

Volgens gegevens van Eurostat bedroeg de **bilaterale handel in goederen van de EU met Macau** in 2024 1 037 miljoen EUR en bestond deze voornamelijk uit uitvoer van de EU naar Macau (954 miljoen EUR). De uitvoer vanuit de EU naar Macau betrof voornamelijk kleding, juwelen, lederwaren en luxegoederen.

De EU **bleef in 2023 de op drie na grootste bron van buitenlandse investeringen van Macau** (offshorecentra buiten beschouwing gelaten), na Hongkong, het Chinese vasteland en de Verenigde Staten. Volgens de statistieken van Macau was de EU in 2023 goed voor 5,5 % van de totale directe buitenlandse investeringen (offshorecentra buiten beschouwing gelaten). Volgens Eurostat bedroegen de buitenlandse directe investeringen van de EU in Macau eind 2023 1,46 miljard EUR (laatst beschikbare gegevens), terwijl de buitenlandse directe investeringen in de EU vanuit Macau 984 miljard EUR bedroegen.

De ondersteuningsfaciliteit voor de beleidsdialoog tussen de EU en Hongkong en Macau bleef in het begin van het jaar, tot mei 2024, een platform bieden voor besprekingen over onderwerpen zoals duurzaamheid en uitwisselingen in het hoger onderwijs. In december 2024 werd de nieuwe beleidsdialoog en publieke diplomatie voor Hongkong en Macau gelanceerd. Het driejarige project ondersteunt de voortdurende samenwerking van het Bureau van de Europese Unie met belangrijke tegenhangers in Macau op het gebied van strategische

onderwerpen van gedeeld belang, hoofdzakelijk via gezamenlijke evenementen, het voorbereiden van studies en het opstellen van zichtbaarheidsmateriaal.